

HOOLDETIIMI

Kuna kätte on jõudnud kevad, hakkavad loodusesõpradest ratsutajad järjest enam maastikule kippuma. Kui keegi seda tehes leiab, et võiks natuke sihipärasemalt tegutseda, võib mõelda kestvusratsutamise ehk rännaku kui spordiala peale. Põhjalikumalt sai pikamaaratsutamisega alustamisest kirjutatud eelmise aasta oktoobrikuises Oma Hobus, seekord kirjeldan veidi hooldetiimi tööd.

ANNE ROHTLA

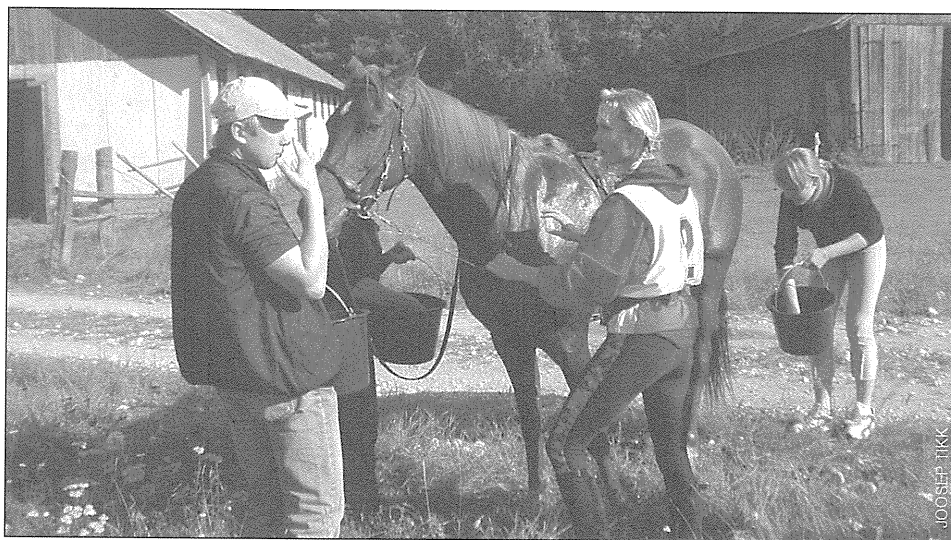
Oma Hobu

Hooldetiim ehk -meeskond on inimeste grupp, kes assisteerib hobust ja ratsutajat sõidu vältel. Meeskonna tööks on saabuda erinevatesse vet- või hoolduspunkti- desse raja ääres asjadega, mis aitavad nii hobusel kui ratsutajal taastuda. Nõudmi- sed tiimile sõltuvad võistluskohast, il- mast, ratsutaja soovidest, rajast, kiirusest, millega ratsutaja kavatseb rada läbida ja võistluse tasemest. Kohaliku 40 km sõidu- ga, mis viiakse läbi kahel ringil saabumi- sega baaslaagrisse, on lihtne hakkama saada ilma tiimita. Kuid ükski ratsutaja, kes on valitud esindama oma maad MM- il, ei üritakski 160 km läbimist ilma tiimi abita! Samas, hooldetiimi olemasolu võist- lustel ei ole kohustuslik.

Kellegi hooldemeeskonna liikmeks ole- mine on suur vastu- tus ja seda ei tohiks võtta kergelt. Ratsu- taja peab saama oma tiimi usaldada, ku- na nende töö on hoo- litseda hobuse eest ajal, kui hobune ja ratsutaja peavad olema peatuspunk- tis või veterinaar- kontrollis.

Korrektne hoolitsus või selle puudumine võivad olla määravaks hobuse ja ratsa- niku jätkamise lubamiseks või kõrvaldamiseks.

Kõrgenenud temperatuuriga hobune, keda hooldaja ei vii varju, ei kasta ega niisuta švammi ja veega, võib lubatud aja jooksul mitte taastuda ja kõrvaldatakse võistluselt. Teisest küljest kuumale hobu- sele külma vee joogiks pakkumine või kor- raga liiga suure hulga vee juua andmine võib viia kõhukrampide (tiirude) ja lihastreemorite (värinate) tekkele või põh- justada juba väsinud hobuse kokkukukku- mise, kuna ta peab kasutama selle vähese energia, mis tema kehasse on jäänud, kõ- hus vee soojendamiseks.

Anne Rohtla (keskel) oma hooldetiimiga.

RÄNNAKUVEERG

Enne kui anda nõusolek kellegi hoolda- jaks hakata, oleks soovitatav endurance võistluste juures viibida ja jälgida, mis toimub. Lühidalt – vaata ja õpi! Paljud rat- sutajad ja hooldajad vastavad meeleldi kü- simustele, kui sa esitad need ajal, mil nad väga hoogsas tegevuses ei ole (tavaliselt on selle jaoks kõvasti aega, kui oodatakse ratsanikke veteri- naarpunkti- desse). Jälgi, kui hästi rat- sutajad ja nende tii- mid erinevaid asju teevad.

Hobuse ja rat- sutaja abistamine sõidu ajal on väga personaalne. Varu- tuse panemine ja äravõtmine peavad toimuma rahulikult. Tiim, mille iga liige kannab oma ülesandeid täites endas suurt isiklikku pinget, võib selle pingele üle kan- da hobusele ja/või ratsutajale. Hobused on pinges suhtes tundlikud ja närviline tiim võib takistada tundlikul hobusel lõdvestu- da ja taastuda.

Lisaks hobuse põhivajaduste rahulda- mise jälgimisele, nagu vee, toidu ja elekt- rolüütide saamine, võib sul hooldetiimi liikmena olla vastutus jälgida ka ratsuta- ja vajaduste rahuldamist. Paljud ratsuta- jad, ka kogenud, vajavad meeldetuleta-

Enne võistluspäeva...

- harjuta praktilist hobuse ja ratsutaja abistamist (kindlasti tuleb harjutada pulsi kontrollimist)
- koosta pakkimisleht ja kontrolli kõik asjad kaks korda üle

mist, et nad peavad sööma ja jooma, et oma energiavarusid täiendada ja hoiduda ve- delikupuudusest. Sinu ratsutaja võib va- jada ka teavet tee või ilmastikutingimuse- te kohta, tema seisust võistlustel, lähene- vast „välja“ kutsumise ajast ja lähemate võistlejate väljumisajast. Nimekiri on lõ- putu ja mida tähtsam võistlus, seda suu- rem on vajadus hästiharjutanud ja koge- nud tiimi järele. Tiimi liikmed on tihti värvatud ratsutaja perekonnast või sõpra- de hulgast.

Hobuse pulsi taastumine sõltub hobu- se seisundist. Sellest, kas ta tunneb või ei tunne ebamugavust (longe, marrastused, lihaskrampid, varustuse hõõrdumised jne), tema sisemisest temperatuurist ja elektrolüütide tasakaalust, samuti ka ümbritsevast temperatuurist ja atmosfää- ri tingimustest. Näiteks kuum hobune kõrge pulsiga, kes seisab otsese päikese all kuuma ja niiske ilmaga, hajutab palju ras- kemalt oma liikumisest tekkinud kuu- must ja seetõttu langeb tema pulss palju aeglasemalt, kui sama hobuse sama koor- muse puhul madalamatemperatuuri ja kuiva õhu korral. Hobuse taastumine sõl- tub ka sellest, kui kiiresti on temaga rat- sutatud vahetult enne veterinaarkontrol-

töö

li saabumist. Hobune, kellega on ratsutatud tema treenitusele vastava kiirusega, saabub ainult veidi kõrgema pulsiga ja taastub kiiresti (üldiselt 5-10 minutiga). Hobune, kellega on sõidetud liiga kiiresti, on kõrgema pulsiga, mis taastub aeglasemalt. Hobust, kelle taastumine võtab aega rohkem kui 10 minutit, on ilmselt liiga kiiresti edasi aetud. Üldiselt peab hobuse pulsi allaviimine nõutud tasemele (60 või 64 lööki/min) olema tiimi esimese prioriteet. Kui saabud veterinaaralale, tee kindlaks vee asukoht ja otsusta, kus on kõige parem koht hobuse ja ratsutaja jaoks. Kui on arvata, et päev tuleb palav, otsi varjulist kohta. Pea meeles, et sul võib-olla puudub jagada teise tiimiga (puul on mitu külge). Võib kasutada erinevaid esemeid (toole, ämbreid, ennast), et reserveerida oma hoolduskohti.

Abistamise töö ei ole igaühe jaoks sobiv, kuid võib olla vahva kogemus. Maastik, suhtlemine teiste tiimide ja ratsutajatega, ärevus ja/või rahu (olenevalt sellest, kuhu su ratsutaja pürrib ja mis tasemega võistlusega on tegemist) kuuluvad kõik kogemusse. Kui sa mingil põhjusel oma hobusega võistelda ei saa, on see hea võimalus kogemusi hankida võistlust teise külje pealt kaasa tehes. Alati on midagi õppida, ka vigadest!

Kasutatud kirjandus: Donna Snyder-Smith, The Complete Guide to Endurance Riding and Competition

Võistlustel peaks kindlasti kaasas olema:

- Nõutavad dokumendid hobuse ja ratsutaja kohta (mida täpselt vaja, on kirjas võistluste juhendis)
- Hein ja teravili
- Elektrolüüdid
- Veekanistrid, veepudelid (distsantsil hobuse jahutamiseks ja jootmiseks)
- Ämbrid (jootmiseks, kastmiseks, söötmiseks või ka peal istumiseks – neid ei ole kunagi liiga palju)
- Hobuse varustus: sadul, valjad, sadulatekid (kaitsmed ja rinnarihm, kui neid kasutatakse), ratsmeid ja jaluserihmu võiks igaks juhuks olla topelt, kuid kindlasti peaks olema tagavaraks sadulavöö ja sadulatekke
- Froteerätikud
- Švamm
- Stetoskoop või südame monitor
- Hobuse puhastusvahendid
- Ei teeks paha, kui oleks ka mõned rautamisvahendid
- Esmaabivahendid kergete haavade hooldamiseks
- Tekid ja jahutustekid
- Teip ja nõör (iaal ei tea, millal vaja võib minna)
- Toit ja jook ratsutajale (seda peab ratsutaja ise teadma, mis talle kõige paremini sobib)
- Lisariided nii ratsutajale kui tiimile (kuivalt laabub kõik paremini)

27. jaanuaril 2005 toimunud Endurance Maailmameistrivõistlustel Dubais (AÜE) avastati hobuse Hachim uriinist FEI reeglite järgi keelatud ainet.

Positiivsest analüüsitulemusest teavitati vastutavat isikut Šeik Hazza Bin Sultan Bin Zayed Al Nahyan (AÜE) läbi tema rahvusliku föderatsiooni. Šeik Hazza Bin Sultan Bin Zayed Al Nahyan nõudis kinnitavat analüüsi. B-proovi analüüs tehakse hiljemalt 8. aprillil. Šeik Hazza Bin Sultan Bin Zayed Al Nahyan Hachimil finišeeris MMil esimesena. MCP tiim võttis analüüsid kümne võistlustel osalenud hobuselt. Kõik teised proovid osutusid negatiivseteks.

Nende märkide järgi saab aru, et hobune kogeb ebamugavust või lähenevat väsimust:

- Huvi puudumine söögi ja vee vastu
- Aeglane kapillaaride täituvus
- Kõrgena püsiv pulsi- ja hingamissageduse näit
- Luksumine (näitab elektrolüütide tasakaalu puudumist)
- Rahutus või jätkuv jalaga kaapimine, eriti söögi ja joogi peale
- Soovimatus rajal vabalt edasi liikuda
- Aeglustamine tõusudel
- Kui hobune, kes tavaliselt liigub tasakaalus, hakkab liikuma esiotsal
- Komistamine
- Soolestikuhälte puudumine
- Lihasvärelused
- Keeldumine galopis teatud jalga joosta
- Huvi puudumine ümbruse ja toidu vastu
- Urineerimisest keeldumine või kohvivärvi uriin
- Silm on murelik, tuhm või klaasistunud

Rännakuvõistluste 2005. a kalenderplaan:

Mai

28.05. EMV juuniorid 50 km, avatud klass 20-100 km (vastavalt võistlejate soovidele). Koidma, Hiiumaa, korraldaja MTÜ Kassari Ratsamatkad

Juuli

2.07. EMV ponid 40 km, avatud klass 20-80 km. Kassari, Hiiumaa, korraldaja MTÜ Kassari Ratsamatkad

August

13.08.(24.09) EMV noored 65 km, avatud klass 30-65 km.

Ellakvere, korraldaja Jõgevamaa Ratsarügemendi Klubi
13.08. Soome MV 120 km. Lisaks ESRA ind. piirkonnavõistlused 50, 80 ja 120 km. Lisaks 30 km. Mustiala, Tammela, korraldaja SuMaRa

September

10.09. EMV seeniorid u 100 km, avatud klass 30-80 km.

Kurgjärve, Võrumaa, korraldaja RK Kuldne Kabi
19.09 Põhjamaade MV. Oslo, Norra

Kõikidel võistlustel on lisaks põhivõistlusele ka lühemaid distantse ja nõ avatud klass.